

tugi" tako strašne mučene; ker jim je manjkalo izobrazbe, zlasti pa, ker niso imeli pojma o telovadbi.

3. Fantje vkup!

Najlepša in najpopolnejša organizacija za katoliško našo mladino je Orel. Zlata knjiga pravi: „Orel je organizacija poštene krščanske mladine, ki ima namen, vso slovensko mladino, ki krščanske misli in se po krščanskih načelih hoče ravnati tudi v življenju, združiti v eno samo četo.“

V ta namen ustanavlja po vsem Slovenskem, v vsakem tudi najmanjšem kraju, kjer je le mogoče, telovadne odseke. Po teh odsekih skrbi za redno telovadbo, obenem pa za duševno izobraževanje mladinov!

Torej vso slovensko mladino hoče združiti Orel v eni organizaciji. Izvzeti so le tisti, ki so izgubili svoje vero, ki nimajo smisla za poštenost in za čednost, kakor pijanost, javni pohujšljivi in zapeljivi, ponočnjaki, tatovi, goljufi, nedostopni baharji, boljševiki, liberalci, nasprotniki cerkve, hujskači, nemškutarji, in kar je še podobne golazni, ki uničuje razvoj našega naroda. Orel vabi pod svojo okrilje vso mladino, ki hoče po krščanskih načelih živeti! Dandanes jih je še mnogo, ki so kristjani po besedi, a javno si ne upajo tega pokazati, zato si tudi ne upajo pristopiti k takim organizacijam, ki ima v svojem programu besedico „krščansko“. Če nečemo biti kristjani samo na papirju, moramo pokazati in moč svojega prepričanja ravno v krščanskih organizacijah, torej mladeniči zlasti pri Orlu. Kdor ni organiziran, ne šteje nič, ne velja nič za narod, je le privesek, ki živi na škodo naroda, kakor kljuda ali ocklja, ki ovira narod v razvoju. Zlata knjiga pravi nadalje: „V ta namen ustanavlja Orel v vsakemu, tudi najmanjšem kraju telovadne odseke“. Telovadba! Vem da si vsak fant na tihem želi, da bi bil močan, spreten in uren. Menda se še ni nobeden hvalil s svojo nerodnostjo in neokretnostjo! Kolikokrat so se že fantje med seboj skušali, kdo bo svojega nasprotnika vrgel na tla. Kakšno veselje in kak ponos, če navidezno šibek mladenič podere hrusta, ki si je domišljeval, da mu ni nihče kos! V vsaki okolici se govori o tem ali onem, da je najmočnejši. Najljubša zabava mož in mladeničev je taka, kjer morajo pokazati svoje telesno spretnost. Dostikrat še najdemo pri starejših možeh nenavadno telesno izurjenost in moč, tako, da se mlajši čudijo. Telovadba pri Orlu ima namen, povzdigniti telesno spretnost in moč, naše mladine do one višine, ki jo zahtevajo nove razmere od našega naroda. Če se hočemo uveljaviti kot izobražene, moramo tudi na zunaj znati nastopiti kot taki s primerno lahkoto in popolno samozavestjo. Fant, ki ni nikdar bil nikjer, ki ni bil pri vojaki, ne v telovadnici, kaže s svojim boječim, negotovim in plahim vedenjem da je sin suženjskega naroda, ne pa prostega. Da se

tega suženjstva odrešimo, k temu naj pripomore Orel, ki se mora ustanoviti v vsakem, tudi najmanjšem slovenskem kraju.

Naši fantje so včasih nevojni, češ: „Zakaj bi nam vedno kdo prigovarjal in res silil v organizacije. Sem že dovolj sveta videl, že sam vem, kaj mi je storiti“. Drugi zopet se zadovoljijo s tem, da delajo cele dni doma, v nedeljo pa si privoščijo potrebne počitke, včasih seveda tudi primerne zabave v gostilni ali na plesišču. Kdor je doslej pazno prečital tu navedene misli, bo hitro spoznal, kako napačno ravnajo taki zaslepljeni.

4. Saj ni tako težko!

Poglejmo, kako se ustanovi telovadni odsek Orel na deželi, recimo v kakšni hribovski fari, kjer se ni dozdaj nihče mislil na kaj takega. V vsaki slovenski občini je gotovo vsaj osem do deset fantov, ki uživajo med ljudmi ugled, da so pošteni. Vemo, da jih je že tudi mnogo takih, ki so že sodelovali pri kakšni igri, oziroma, ki pomagajo pri cerkvenem ali društvenem petju. Ti fantje se med seboj pomenijo glede ustanovitve telovadnega odseka. Najmanj eden izmed njih se mora odločiti, da obišče kak telovadni tečaj, ki se prirejuje v ta namen bodisi v Mariboru ali Ljubljani ali kje drugje. Ko si prilasti temeljne pojme o redovnih in primernih prostih vajah, se skliče doma zbor bralnega društva, na katerem se izvolijo odborniki novega telovadnega odseka, obenem pa tudi vadiateljski zbor. Po navodilih, ki jih je slišal novi načelnik na tečaju, se potem vodi odsek. Nekateri fantje se bojijo kakšnih stroškov, ki bi jih imeli če pristopijo k Orlu. Ta strah je popolnoma prazen, ker se v sedanjih razmerah ne more misliti na nabavo kake drage telovadne obleke, ampak se telovadi v navadni obleki. Da pa ima odsek svojo blagajno, v katero vlagajo člani mesečne prispevke, zraven pa tudi zneske, ki jih blagajničar nabere pri podpornih članih, temu ne more ugovarjati nihče.

Tu in tam se najdejo župniki, oziroma kaplani, ki navdušujejo fante za Orla. Mlajša duhovščina je večinoma vneta za to idejo. Vendar pa fantje, ne morete čakati, da bi vas duhovnik začel opominjati k tej organizaciji. Kar vas je dobrih, se takoj pogovorite sami o celi zadevi, stopite v zvezo z dotičnim okrogom Orla, ter se ravnajte po danih navodilih. Kjer je kaj zavednih in prav slovensko mislečih fantov, tam bo gotovo Orel procvital in dosegel svoj namen. Kjer pa ni več mladeničev, ki bi bili vneta za vero, dom in kralja, tam pa se razširja ideja modernega prostovoljnega militarizma, ki je utelešena v sokolski organizaciji.

Slovenska mladina na dan! Naročite si vsi imenitno „Zlato knjigo“, in tudi vaše glasilo „Mladost“! Potem pa po danih načelih naprej, dalje in dalje, višje in višje!

prila v San Remu (letovišče tik ob francoski meji pri morju).

Francija.

Francoski državni zbor je sklenil resolutijo, v kateri stavi zahtevo, da mora Nemčija izpolniti mirovne pogoje.

Nemčija.

V Nemčiji po zadnji prekuciji, katero je povzročilo vojaštvo, še sedaj nista vpostavljeni mir in red. Vojaško monarhistična vlada se sicer ni mogla držati, morala je pobegniti, a tudi stari socialistični vladi je odklenalo po tem vojaškem puču. Močno gibanje nemških komunistov je prisililo staro vlado, da je podala ostavko. Prišla je na površje zopet nova vlada, ki nagiblje k zblizanju s socialisti.

Kljub dejstvu, da je zavlada v Nemčiji zopet nova vlada, je še vendar vojaški položaj dokaj zamotan. Komunistični boji, ki so izbruhnili v Nemčiji po vseh večjih industrijskih mestih na Westfalskem in ob Renu, kjer so največje nemške tovarne, se še vedno nadaljujejo, ker so dosegle nemške rdeče čete moč 50.000 mož, ki zmagujejo povsod. Te komunistične rdeče čete so porazile socialiste, ki so morali pobegniti v druge države na Francosko in Angleško. Vladni Nemci so sicer hoteli vdušiti to svojo lastno komunistično vojno silo s stotisočero armado a so se uprli tej vladni nakani Angleži in Francozi, ki bi najrajši sami s svojo vojno močjo zatrli komunistične upore po nemških veleindustrijskih mestih.

Avstrija.

Minule dni se je vršil na Dunaju katoliški shod, kateremu je predsedoval grof, Fran Walterskirchen, ki je slavil v svojem govoru Habsburžane kot nedolžne žrtve. Shod je bil dobro obiskan.

Po celi Avstriji vlada silno pomanjkanje živeža. Posebno Dunaju preti nevarnost, da ostane čez praznike brez moka. Avstrijci beračijo povsod po svetu za živež, a nikdo se jih noče usmiliti, ker nimajo ne denarja, a še manj kredita.

V Gradcu so imeli zadnje dni precej hude delavske nemire, radi pomanjkanja živeža. Demonstracije delavstva je napadlo člane graške vlade in

zahtevalo pri obhodih sovjetske republike po susko boljševiškem receptu.

Madžarska.

Po sklepu madžarske narodne skupščine bodo žigosali tudi na Ogrskem bankovec.

Rusija.

Razna poročila nam javljajo o napadu ruskih boljševikov na Poljake. Napadi boljševikov so bili baje zelo ljuti a so bili odbiti od Poljakov. Boljševiki so imeli veliko žrtv in izgubili so velike vojne materijala.

Boljševiška Rusija se pripravlja na oboroženi napad na Finsko proti kateri že zbira čete.

Turčija.

Kakor smo že poročali, so začeli Turki v zadnjem času resne boje proti vsem zavezniškim četam, ki se nahajajo na njihovem ozemlju. Presneto močno so nakurili Italijane. Vsled teh turških napadov je zagrozila Turčiji ententa in osobito je Turke postrašil Wilson, ki zahteva, da morajo Turki iz Carigrada. Teh protinastopov se je zbal Turčija in prenehala z napadi. Zadržniki nedeljivosti Turčije so še Francozi, ker se poteguje francoski ministrski predsednik, da ostanejo Turki še nadalje v Carigradu.

Amerika.

Amerikanski senat je odklonil podpis ver-saillske mirovne pogodbe. (Mir med Nemčijo in zavezniki). Nemško časopisje sporoča, da bo ta senat odklonil tudi saintgermainski mir. (Med entento in Avstrijo). Potem takem ne bo odobrila Amerika sploh nobene od mirovne pogodbe, ki so bile sklenjene v Parizu.

Kmetska Zveza. Naznanila.

Shod zaupnikov Vseslovenske Ljudske stranke v Ljubljani dne 7. aprila se vrši ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela „Union“. Kdor ne bo imel izkaznice, oziroma vabila, naj se obrne na dan zborovanja v Ljubljani pred vhomom v dvorano na našega tajnika Zebota, ki bo preskrbel zaupnikom legitimacije. Dne 7. aprila popoldne ob 4. uri je občni zbor Jugoslovanske Kmetske zveze v veliki dvorani „Uniona“. Poročala bosta predsednik naše Kmetske zveze minister Roškar in poverjenik Jan. — Tajništvo Slovenske Kmetske zveze v Mariboru.

Loče pri Konjicah. Na belo nedeljo, dne 14. aprila po rani božji službi, t. j. ob pol 8. uri se vrši pri nas shod pristašev Slov. Kmetske zveze. Govorita dva znana govornika: en kmet in en zastopnik Kmetske zveze iz Maribora. Vabimo na shod vse domačine, moške in ženske, ter tudi sosedo.

Poročila.

Fram. V nedeljo, dne 28. marca je pri nas zborovala Slov. Kmetska zveza. Po rani božji službi smo se zbrali v Aninem dvoru, da zopet posvedočimo, da je naša župnija po ogromni večini v taboru naše stranke. Prvemu zborovanju je predsedoval Matevž Koren, župan iz Morja. O političnem položaju in o strankarskem razvoju je govoril urednik Zebot iz Maribora. Govorila sta še župan Cernej in župnik Kropivšek. Zborovanje se je na splošno željo nadaljevalo še po pozni službi božji. Temu zborovanju je predsedoval posestnik Fregl. Franska župnija bo kljub strastni nasprotni agitaciji obdržala svoje pošteno krščansko-slovensko lice.

Sv. Anton v Slov. gor. Shod Slovenske Kmetske zveze dne 2. marca se je izvršil nad pričakovanje lepo. Dvorana Altove gostilne je bila nabito polna najboljših mož in mladeničev cele župnije. Predsedoval je shodu kmet Jakob Rojs. O položaju in o programu Kmetske zveze je govoril urednik Zebot. Zborovalci so sprejeli več resolucij. Slovenjgoriško ljudstvo je izreklo popolno zaupanje Jugoslov. klubu. dr. Korošcu in poljedelskemu ministru, rojaku Ivanu Roškar.

Kapela pri Radgoni. Zadnje nedeljo, 28. marca po rani sv. maši se je vršil pri nas lepo obiskan shod Kmetske zveze. Govoril je g. Krajnc. Zborovalci so z veseljem pozdravili poročilo, da se po posredovanju Kmetske zveze nakaže moka, koruza in sol raznim krajem, zlasti tam, kjer je veliko pomanjkanje živil. Ravnotako so se razveselili, da sedanja deželna vlada skliče 8. aprila posebno posvetovanje o perečih gospodarskih vprašanjih, zlasti o tem, kako omejiti draginjo.

Ptujska gora. Shod Kmetske zveze na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca, je bil zelo lepo obiskan. Govornik Krajnc je govoril o področnem položaju. Po shodu je imel krajevni odbor prav zanimivo sejo.

Makole. Na praznik Marijinega oznanjenja po večernicah smo se v nepričakovano velikem šte-

Politični ogled.

Jugoslavija.

Zadnje seje Narodnega predstavništva v Beogradu so bile oster protest naše vlade proti kri-vičnim zahtevam Italijanov glede jadranskega vprašanja. Prve tozadnevne seje so se udeležile vse parlamentarne skupine, le demokrati (liberalci) in socialisti ne. Druge protestne seje Narodnega predstavništva proti itanjanskim zahtevam ob Jadranu so se udeležili tudi demokrati po svojem odposlancu Pesiču. Na teh protestnih sejah so govorili pred parlamentom namestnik ministra zunanjih zadev dr. Spalajkovič, minister Trifkovič in nekateri poslanci.

Naš in ančni minister dr. Jankovič je razkril pred parlamentom nekaj dejstev o izvozu prejšnje vlade v tujino. Finančni minister je dokazal, da je oškodovala prejšnja vlada državo za celih 15 milijonov dinarjev, ker je izvažala v tujino razno blago brez carine. Ta brezcarinski izvoz imajo na vesti prejšnji minister trgovine, prehrane in celo g. Kristan je izdal naredbe, da se je propuščalo razno blago brez carine.

Naše Narodno predstavništvo je sedaj odgodeno do 19. aprila.

Po Hrvatskem in Slavoniji se še vedno vršijo občinske volitve. Povsod prodira in sijajno zmaga Hrvatska ljudska stranka (Kmetska zveza). Ljudska stranka ne dobiva znatne večine samo po deželi, ampak tudi v večjih krajih in po mestih. Pri občinskih volitvah po mestih dobivajo poleg Ljudske stranke veliko mandatov tudi komunisti. Demokrati (liberalci) pa propadajo povsod.

Italija.

Po odhodu francoskih čet iz Skadra, so zasedli mesto protipostavno Italijani, ki so se utaborili na škaderskem gradu z močno artilerijo, katero so namerili na mesto.

Mirovna konferenca se bo sestala po dogovoru načelnikov zavezniških vlad 10. ali 11. a-

vilu zbrali v Narodni dvorani k shodu Kmetijske zveze. Govornik Krajnc nam je v glavnih črtah podal program Kmetijske zveze, zlasti z gospodarske strani. Zopet so pokazali Makolčani, da so pravi učenci in gojenci rajnega v. g. župnika, ki jih je vzgajal za krščanska načela 37 let!

S v. E m a p r i P r i s t a v i. Pri nas se je vršil shod Kmetijske zveze. Prostor pred cerkvijo je bil nabito poln dobrih mož in fantov, žen in deklet. Govoril je naš neumorno delavni in neustrašeni rojak dr. Anton Ogrizek iz Celja. Pojasnjeval je težavni položaj današnje draginje in kritičnih časov. Prišlo je pa tudi nekaj nepovabljenih samostojnih razgrajčev in prepečev iz sosednje fare z nekaterimi zapeljanimi domačimi fanti. Oboroženi so bili s palicami in s kamenjem. Prišli so bili kakor kakšni konjski mešetarji. Pa naši reditelji so s pomočjo dobrih mož preprečili napad. Pri Sv. Emi se je pokazala olika poprej nemčurških in sedaj samostojnih jastrebov. Vrli Sentemčani ne dajete se zapeljati tem hujskačem, ki samo rovarijo in delajo nered v naši lastni jugoslovanski državi. Verjamite našim katoliško mislečim kmetiskim voditeljem. Ceravno prireajo samostojne svoje shode, pa vendar ljudstvo ne verjame njihovim farbartjam in zvijačnim nakanam. Saj se poznamo po barvi. Mi pa gremo pod zastavo Kmetijske zveze naprej, kot gospodarji na lastni zemlji v državi jugoslovanski.

Za Kmetijsko zvezo je poslal krajevni odbor v St. Jerneju pri Ločah 150 K.

I z j a v a. Spodaj podpisani preključimo svoje podpise za stranko „Samostojne“. Dotični agitator je podpisal od nas izsilil, ozir. nas sam podpisal. Bili smo o vsem tem napačno poučeni. Zatorej izjavljamo, da so podpisi neveljavni, ostanemo pa zvesti samo Slov. Kmetijski zvezi, katera bodi naš ponos celi župniji Sv. Petra niže Maribora. — Jožef Strohmeier, viničar, Vodole; Karol Skof, viničar, Vodole; Alojz Purgaj, posestnik, Malečnik; Ivan Letnik, viničar, Vodole; Simon Derlič, viničar, Malečnik; Marija Pezdiček, posestnica, Malečnik; Janez Pezdiček; Frane Pezdiček; Andrej Pezdiček. Ivan Straus, Simon Kelbič, priče.

Navodila.

Zaupnikom in delegatom. Ki se udeležujejo zborovanja Jugoslovanske Kmetijske zveze in Vseslovenske Ljudske stranke naznanjamo, da jim naj stroške za vožnjo v Ljubljano in nazaj pokrijejo po možnosti krajevne in okrajne organizacije naše stranke. Za tiste, ki se iz Stajerske, Prekmurja in iz Meziške doline udeležujejo shoda delegatov dne 6. aprila, je najbolj prikladen osebni vlak, ki vozi v torek zjutraj ob 3. uri iz Maribora in ob 5. uri iz Celja. Onim pa, ki se udeležijo le glavne skupščine naše stranke v sredo dne 7. aprila, pa je najbolj prikladen vlak v torek popoldne ob pol 5. uri iz Maribora ali ob 6. uri iz Celja. Krajevne odbore opozarjamo, da je za vse določene zaupnike in delegate obvezno, da se udeležijo zborovanj v Ljubljani.

Ob velikonočnih praznikih, ko obiskujete svoje prijatelje in sorodnike, agitirajte za nove naročnike „Slov. Gospodarja“. Stojimo pred zelo važnimi državnoborskiimi volitvami. Radi tega mora „Slov. Gospodar“ v vsako slovensko hišo. V veselih družbah pa se spominjajte volilnega sklada Kmetijske zveze!

Domača politika.

Zagrizen „Stajercijanec“ vodja — „Samostojne“. Iz Ptujja se nam poroča: V dobi, ko je še rajni urednik „Stajerca“ Linhart prirejal shode po ptujski okolici, je predsedoval vsem tem shodom nek Gušlav Pen, posestnik brez vsesta iz Jurovec. Mož je bil strasten nemškutar in zak let sovražnik Slovencev. Bil je povsod, kjer ga ni bilo treba in povsod je imel prvo besedo. Ta možakar se je pa sedaj prelevil v glavnega agenta in voditelja „Samostojne“ za Ptuj in okolico. Zopet nov dokaz, da so si stajercijanci, liberalci, razni demokrati ter samostojneži v bratskem objemu;

Glasillo samostojnih leta 1914. Samostojneži so se že začetkom leta 1914 poskušali vgnezditi med naše kmetijsko ljudstvo. V učiteljski tiskarni so začeli izdajati „neodvisen gospodarsko politični tednik“ „Naš glas“. 19. decembra 1913 so imeli „Neodvisniki“ z deželne zaupne posvetovanje v Ljubljani. Sklenili so organizirati vse nasprotnike Slov. ljudske stranke v „neodvisno Kmetijsko stranko.“ — Stara reč: V Samostojno so se tudi že takrat družili vsi nasprotniki Ljudske stranke in Kmetijske zveze. Isto je sedaj. Vse eno jim je, ali so bili prej liberalci ali stajercijanci, samo da so proti Kmetijski zvezi!

„Hier!“ V pondeljek, dne 29. marca se je v Smarju vršila uvodna obravnava proti onim samostojnim Habjanovim junakom, ki so dne 22. januarja napadli zborovalce in govornike na tečaju Kmetijske zveze v Smarju. Ta dan so bili zaslišani samo obtoženci in del priči. Obravnavala se bo nadaljevala prihodnji mesec. Ko je sodnijski sluga pred obravnavo klicel samostojne junake v razpravno dvorano, so se večinoma vsi odzvali s pristnim jugoslovanskim „Hier!“

Imenjivemu dopisniku „Kmetijskega lista“ iz Smarja pri Lašah, ki nima drugega posla, ko da o krog postopa in laže, odgovarjamo na njegov se-

sramni napad na naše fantje sledeče: Laž je, da bi bili fantje, ki so „Srangali“ udje Kat. izobraževalnega društva v Smarju, pač pa jih je bila večina iz samostojne šole. Nedostojnosti, ki jih očitate našim fantom, so zagrešili torej vaši ljudje, ki vam bodo za ta napad v lastnem listu gotovo hvaležni. Da so denar obdržali zase in ga niso, kakor smo mi mislili, poslali ateku Mermolji in botru Drofeniku za „samostojno“ kljuse, izvemo šele iz vašega lista. Če bi tudi dopisnik za svoj trud rad kaj proč dobil, naj pa Sorševga Matijčka vpraša, pred kom je bežal kakor zajec, da je še gorjačo, svoj samostojni znak, pozabil proč vreči. Tam bo mogoče, dobi kakšen krajevar proč tudi on. Če bi pa tam ničesar ne dobil, naj se oglasi pri našem vrlem Turku iz Stranj, ki mu je tako v želodcu, mu dokaže, da se je on udeležil nočnega napada in ta mu je pripravljen za ta dokaz kupiti dolgo sivo stvar, ki bo samostojnemu pisarju par.

Laški okraj. Na shodu Samostojne v Laškem so nam obljubovali cele vagone koroze po prav nizki ceni, a ostalo je pri obljubah. Neki gospod ki je kazal veliko gorečnost za Samostojno, je sicer naročil koroze, katero je potem neki gospod trgovec prodal po 6 kron 70 vinarjev, medtem ko je naša zadruga prodajala svojim članom moko po 5 kron 20 vinarjev.

Socijalistično nasilje. Pred kratkim je socijalist že večkrat prigovarjal nekemu vozniku, naj pride k njihovi „verzamlung“. Ko mu voznik vsikdar odločno reče: Ne! — mu socijalist odgovori: „Boš moral! Drugače pa ne boš smel voziti!“ Ali smo tako daleč, da nam bodo ti rdeči nasilneži komandirali? Hlapci in pošli, ki vam socijalisti iztrgavajo težko prislužene krone, obrnite jim hrbet in pridružite se naši krščanski „Jugoslovanski strokovni zvezi“, ki vas hoče združiti na krščanski podlagi!

Tedenske novice.

Veselo Velikonoč želi uredništvo in upravnništvo „Slovenskega Gospodarja“ vsem naročnikom, dopisnikom in prijateljem lista. Sladko pisanko!

† **Zlatomašnik Mihael Lendovšek.** V pondeljek, dne 22. marca t. l., je za vedno zatisnil svoje trudne oči makolski župnik, zlatomašnik Mihael Lendovšek. V sredo, dne 24. marca, so ga nesli k pogrebu. Spremljalo ga je k zadnjemu počitku 19 duhovnikov in ogromna množica župljanov. Narodil se je leta 1844 v Rogateu. Bil je najprej kaplan v Konjicah, od 1872 do 1883 je bil na Ptujju, najprej kaplan in obenem veroučitelj na gimnaziji, potem vikar. L. 1883 je nastopil župnijo Makole, ki jo je s čudovito gorečnostjo vodil, dokler ga niso pred dobrim tednom skoro nesli iz cerkve v bolniško posteljo. Za župnijo Makole je rajni gospod storil silno veliko. Kot dušni pastir je širil in utrdil v svoji župniji zlasti rožnovenško pobožnost in čiščenje presv. Srca. Poleg gorečnosti za povzdigo verskega življenja se je trudil tudi za časn blagor in gospodarsko povzdigo svojih župljanov. Koj v začetku svojega župnikovanja v Makolah je l. 1884 ustanovil posojilnico, ki je ena prvih posojilnic sploh. Premnogo slovenskih kmetij, ne le doma, ampak tudi po sosednjih župnijah, je tako rešil iz nemčursko-liberalnih oduških rok, marsikateri kočar si je postavil svojo hišico s pomočjo Lendovšekove posojilnice. Tega mu ljudstvo ne sme nikoli pozabiti! Do zadnjega je vodil z mladeniško navdušenostjo posojilnico. L. 1900 je ustanovil kmetijsko zadrugo, ki je zlasti manjšim vinogradnikom že čestokrat pripomogla, da so lahko vnovčili svoj pridelek. Blagi pokojni gospod se je že dolgo časa pripravljaval na smrt. Že pred skoro enim letom si je dal napraviti mrtvaško rakev, si odbral prostor na pokopališču, kjer hoče počivati. A delal je, delal dokler mu niso odrekli moči popolnoma. Iz cerkve je legel v bolniško posteljo. A se ko je že legel, je hotel napisati še cerkveno oznanilo. Poskusil je, mučil se tri ure, a ni slo več, roka je omahnila. Vzor delavnosti! Sadovi njegovega 37letnega delovanja se poznajo na makolski župniji, ki si jo je vzgojil v dobro, versko gorečo, pa tudi politično zavedno in odločno katoliško.

† **Dr. Avguštin Stegenšek,** profesor bogoslovja. Umril je dne 26. marca v Mariboru mož učenjak, mož neumornega dela, blagi duhovnik in mož trpljenja, č. g. dr. A. Stegenšek. S smrtjo rajnega gosp. doktorja je izgubila znanost in prav posebno še lav. škofija nedogledno veliko. Narodil se je rajni gospod dne 7. julija 1875 v Sv. Lenartu nad Laškim. Po izvršeno dovršeni srednji šoli se je vpisal v mariborsko bogoslovje, kjer je bil posvečen v mašnika 1898. Naslednjega leta je bil poslan za dušnega pomočnika v Selnico ob Dravi. Kaplanoval je tukaj le nekaj tednov, ker ga je poslalo škofijstvo v Rim, kjer je študiral krščansko umetnost. Vrnivši se iz Rima, je začel leta 1902 predavati na mariborskem bogoslovju cerkveno zgodovino, umetnost in zadnja leta tudi še cerkveno pravo. Njegova nadarjenost in delavnost ste občudovanja vredni. Izdal je znani zgodovinski knjižki „Dekanija Gornjegrajska“ in „Dekanija Konjska.“ Dopisoval je vedno v razne znanstvene liste. Mudil se je tudi v sv. deželi leta 1913 več tednov. Zadnja leta se je veliko bavil z razlago sv. Pisma. Vsed izvanredne delavnosti in medvojnega pomanjkanja si je mladi mož nakopal sušico, ki mu je tudi upihnila luč njegovega delavnega življenja še le komaj 45. l. svoje starosti. Rajni gospod je zadnje leto silno veliko trpel vsled bolezni. Dober teden pred smrtjo so mu odrezali nogo, a bilo je tudi to sredstvo prespe-

no. Pogreb rajnega se je vršil v nedeljo, dne 28. marca, vodil ga je iz hiše žalosti v Alojzjevo cerkev sam prevzvišeni knez in škof v spremstvu mariborske duhovščine in bogoslovcev. O rajnem g. doktorju se bodo pisale še cele knjige, saj tudi njegovo življenje, delo in trpljenje zasluži, da se ga ohrani javnosti in poznejšim rodovom. „Slov. Gospodar“ pa želi rajnemu gospodu večni mir in pokoj in vedno življenje brez trpljenja, katerega se je zavžil kot zemljan preobilo.

† **Mihael Pribožič,** posestnik na Raztezu v rajhenburški župniji, dolgoletni in zvesti naročnik „Slovenskega Gospodarja“, pobožen in katoliški mož, skrben in ljubeznjiv oče svojih dobrih otrok, se je dne 12. marca t. l. po lahki in sladki smrti preselil v nebesa.

Mestno gledališče. Z ozirom na naš apel nam javljajo, da se bo vršila na drugi velikonočni praznik „Kristova drama“ ali Kristusovo trpljenje ob jako nizkih in sicer dijaških cenah. Najdražji sedež stane 5 K z vstopnino vred. Na ta način se je omogočilo našim revnim slojem na deželi, da si ogledajo Kristusovo življenje, ki ga vidijo v podobah, oživotvorjeno. Torej okoličani na velikonočni pondeljek popoldne vsi v mariborsko mestno gledališče! Apelliramo tudi na č. g. župnike, da objavijo to v cerkvah in ljudstvo tozadavno podučijo.

Poziv. Dne 7. marca t. l. je požar upelnil v Predtrgu pri Radovljici osmero posestnikom hiše, gospodarska poslopja, hleve, skoro vse hišno in gospodarsko opremo, poljedelske stroje, skoro vso obleko, perilo in obuvalo, nekaj živine in prašičev. Skode je okoli 750.000 K, zavarovalnina je le malenkostna. Vsed tega požara je prizadetih 9 rodbin z 51 rodbinskimi člani. Vsi ti so v skrajni bedi, po svoji lastni moči si ne morejo pomagati, treba jim je pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiranje malih darov po vsej Sloveniji. Ti darovi se sprejemajo v Ljubljani, pri poverjeništvu za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in pri mestnem magistratu, drugod pri vseh okrajnih glavarstvih, pri mestnih magistratih v Celju, Mariboru, Ptujju in pri načelniku pomožnega odbora, županu Ivanu Volant v Predtrgu. Darovi se bodo razglasili v „Ur. Listu“ in odkazali svojemu namenu. — V Ljubljani, dne 25. marca 1920. — Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve. Poverjenik za notranje zadeve. Remec s. r.

Vlomi in tatvine. V breziškem okraju, osobito v Sromljah, so tatvine in vlomi na dnevnem redu. Skoro ne mine teden, da bi se ne vlomilo v kako visoko klet. Pred dobrim mesecem so neznan tatovi vlomili v viničarijo g. dr. Srebrta in odnesli, kar jim je ugajalo; pred 14 dnevi je neki tat pri belem dnevu vlomil v viničarijo celjskega veleposestnika Janiča (letos že drugič), toda viničar ga je zasačil ter mu tako posvetil s svincem, da so ga prenesli v breziško bolnišnico, kjer nepoboljšljivi tat dela načrte za bodoče ofenzive. Pred enim tednom so neznan tatovi vlomili v tukajšnjo trgovino g. Petana in odnesli v blagu in živilih za 15.000 K. V Brezicah je sicer nekoliko orožnikov, pa jih tukaj skoro nikdar ne vidi mo. Naj se vendar proglasi preki sod za vsakega tatu in roparja, ker ti tudi proglašajo preki sod za tiste, ki jih napadejo. Zob za zob!

Velik požar v Hajdini pri Ptujju. V Skorbi pri Hajdini je izbruhnil velik požar, ki je upelnil 9 hišnih poslopij. Domači in ptujski ognjegaoci so preprečili, da ni zgorela cela vas. Požar so baje povzročili otroci.

Razne novice.

Državni dolgovi v Jugoslaviji. Belgrajska „Politika“ piše, da znašajo celokupni državni dolgovi Jugoslavije 43.405 milijonov kron. Ti dolgovi so pa večinoma kriti z vojnimi odškodninami, katere so od enote določene za Jugoslavijo.

Izgređi graških komunistov. V četrtek, dne 26. marca, je udrila več tisoč oseb broječa množica delavcev — bili so komunisti — v dvorec in v deželno dvorano, kjer so dejansko napadli več članov dež. vlade, razmetali vse akte in razbili mnogo šip. Vzrok izgređov je draginja in pomanjkanje živil ter dejstvo, da so socijaldemokratski in komunistični voditelji izgubili vaje in postajajo brez moči.

Avstrija zvišala cene za tobak. Avstrija zviša s 1. aprilom t. l. cene za vse vrste tobaka za 125%. V lanskem letu je trikrat zvišala cene za tobak.

Dunaj brez moke. Dunajski listi pišejo, da ima Dunaj moke še samo za dva dni in nobenega upanja, da bi mesto dobilo v bližnjih dneh kako večjo množino moke. Na Dunaju pride na vsako osebo na teden 20 dek konjskega mesa, govedina se pa dobi samo od tihotapev in verižnikov in stane 1 kg od 120 do 140 K.

V Crnigori — samo štirje zdravniki! Po zadnjem splošnem ljudskem štetju šteje Crnagora 420.000 prebivalcev, toda ima zavsem komaj štiri zdravnike, torej za približno pol milijona ljudi sam — štiri zdravnike!

Legar na Poljskem. Po vsej vzhodni Evropi in zlasti na Poljskem, hudo razsaja legar. Samo na Poljskem je zbolelo na legarju 250.000 oseb.

Angleščina — svetovni posredovalni jezik. Mestna vlada v Stockholmu je vpeljala vse evropske